

Ordonanța nr. 31/2002 a devenit Lege

Problema rămâne. Cine se situează în afara ei?

După o îndelungată așteptare, după dezbateri în cadrul comisiilor de specialitate și în cele două Camere ale Parlamentului și votarea de către deputați și senatori, la 27 aprilie a.c., președintele Traian Băsescu a semnat Decretul privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de Urgență nr. 31/2002 a Guvernului, privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii. Comunitatea evreiască salută acest demers. Pentru a ne informa cititorii despre semnificația adoptării legii, am cerut opinia unor personalități, care, prin activitatea lor, joacă un rol important în combaterea antisemitismului și negaționismului.

ALEXANDRU FLORIAN,
director executiv
al Institutului
pentru Studierea
Holocaustului
în România,
„Elie Wiesel“

Există o procedură tehnică în ce privește transformarea unei ordonanțe în lege. Orice Ordonanță de Urgență trebuie să intre în Parlament și

trebuie să fie votată pentru a deveni lege. Până atunci, însă, Ordonanța de Urgență își face efectul, funcționează ca orice lege ordinară. Ceea ce este nou și bun în transformarea Ordonanței nr. 31/2002 în lege este faptul că a adus o serie de clarificări privind unele articole din ordonanță. Aș menționa modificarea de la articolul doi, aliniatul patru, unde se da definiția Holocaustului, care, în mare măsură, este similară cu definiția dată în Raportul Comisiei Wiesel, în sensul că este menționat faptul că evreii au fost principala țintă și că Holocaustul este o situație unică trăită de evreii europeni în timpul celui de-al doilea război mondial. În același timp, se subliniază faptul că victime în cel de-al doilea război mondial au fost și romii. Așa cum se știe, în România, din cei 25.000 de romi deportați în Transnistria, 11.000 nu s-au mai întors. O mică observație critică: ordonanța s-a emis în martie 2002 și a devenit lege în mai 2006, după patru ani, o perioadă cam lungă de timp, după părerea mea. Sper că această transformare a

Ordonanței de Urgență în lege să fie un prilej pentru funcționarea ei, pentru că până acum, cu foarte mici excepții și în cazuri marginale, după părerea mea, Ordonanța de Urgență nu a funcționat. Aș putea aminti câteva cazuri pe care organizații civice sau F.C.E.R. le-au considerat ca fiind abateri grave de la spiritul ei. Deși au fost semnalate, fie Procurorului General, fie justiției, fie la Președinție sau la alte instituții ale statului, ele au rămas fără răspuns. Ba uneori - cum este cazul istoricului Corvin Lupu din Sibiu -

„Instituțiile statului trebuie să învețe să folosească legea“

Procuratura, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel din Sibiu a investigat cazul, dar a considerat și a decis că articolul publicat de Corvin Lupu în revista „Transilvania“ nu trebuie sancționat, întrucât nu s-ar încadra în prevederile Ordonanței privind negarea Holocaustului, deși acolo era o frază clară și s-a dispus neînceperea urmăririi penale. Problema practică pentru societatea românească și pentru instituțiile statului este de a învăța să folosească această lege ori de câte ori este cazul, indiferent de cei care, într-un fel sau altul, transmit în public mesaje cu caracter negaționist sau fac cultul criminalilor de război. Rămâne de

Statul de drept, prin definiție, înseamnă respectarea legii. Deci, o lege trebuie respectată, trebuie aplicată... Orice lege răspunde unui imperativ social. Așa este cazul și cu această lege. Aplicarea ei nu va însemna numai veghea, vigilența instituțiilor

statului, dar și o cunoaștere tot mai profundă a problematicei Holocaustului, de către slujitorii unor instituții ale statului, precum procurori, judecători, avocați și personalul Ministerului Administrației Publice și Internelor. Numai cunoscând nocivitatea unor manifestări condamnate de lege, de către cei chemați s-o aplice, punerea ei în practică va garanta efectele benefice asupra societății.

General MIHAIL IONESCU,
director general
al Institutului
pentru Studierea
Holocaustului
în România,
„Elie Wiesel“

văzut în ce mod se va beneficia de efectul acestei legi. Noi nu putem să spunem decât că e bine că a apărut și urmează să monitorizăm efectele pe care le va produce în societatea românească.

♣
I.: - Credeți că transformarea Ordonanței în lege va facilita punerea ei în aplicare?

R.: - Faptul că Ordonanța s-a transformat în lege nu este o condiție pentru punerea ei în aplicare, ea doar a clarificat niște probleme. Rămâne la latitudinea autorităților statului - Ministerul Administrației Publice și Internelor, Procuratura, Ministerul de Justiție - cum aplică această lege. Este greu să apreciem acum efectele ei practice asupra societății românești. Sincer, eu sper să nu fie nevoie să se aplice, în sensul că societatea civilă, toți oamenii din România, să fi avut deja posibilitatea să afle cât mai multe despre ce a însemnat Holocaustul evreilor din țara noastră, să nu mai asistăm la manifestări publice, care, fie neagă Holocaustul, fie promovează imaginea unor lideri politici sau responsabili din perioada guvernului Antonescu sau promovează imaginea mareșalului Antonescu, ca erou al neamului.

La 28 martie 2002, a intrat în vigoare Ordonanța de Urgență nr. 31, din 13 martie 2002, privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii. La sfârșitul lunii aprilie 2006, aceasta Ordonanță, ajunsă între timp celebră, a devenit Lege. Venirea la putere a unui nou guvern și mai mult de trei ani au fost necesari pentru a duce la bun sfârșit această procedură inițiată în 2002, în regim de urgență. Fără îndoială că, fără răbdarea, perseverența și presiunile exercitate de organizațiile evreiești din România (F.C.E.R., M.C.A. România, A.E.R.V.H. etc.), această Ordonanță ar fi continuat să fie mutată de pe un birou pe altul de către cei care ar fi dorit ca ea să nu fi fost niciodată emisă. De la data emiterii sale și până în prezent, O.U.G. 31/2002 a rămas un document prăfuit, folosit numai în scopuri politice.

O dată cu numirea sa în funcție, președintele F.C.E.R., dr. Aurel Vainer, a readus acest document și scopul pentru care a fost emis în atenția publică și a revitalizat procesul de promulgare a lui în lege. Susținut și de dl Peter Eckstein Kovács, senator și membru

Începutul unui lung proces de educare

al Grupului Parlamentar de Prietenie cu Statul Israel, dl președinte Vainer, deputat și reprezentant al Comunității Evreiești în Parlamentul României, a reușit să ocolească multiplele obstacole ridicate în calea adoptării primei legi menite să apere drepturile minorităților în mod pragmatic și sistematic. Despre motivele care au dus la emiterea acestei Ordonanțe în 2002 s-a scris mult. La fel de mult s-a scris și despre motivele invocate de cei care au împiedicat transformarea Ordonanței în lege. Mai puțin s-a scris despre faptul că, de la data la care O.U.G. 31/2002 a intrat în vigoare și până în prezent, au avut loc mai multe incidente cu caracter rasist și antisemit. La fel de puțin s-a scris că până în prezent nici o persoană vinovată de încălcarea acestei Ordonanțe nu a fost adusă în fața justiției și trasă la răspundere. În aceste condiții, nu putem să nu ne întrebăm dacă și după promulgarea Ordonanței în Lege, toleranța arătată de autorități față de acte rasiste și antisemite va continua.

Oare cu ce va schimba noua lege mentalitățile care stau la baza modului permisiv și tolerant cu care negaționismul, antisemitismul și rasismul sunt tratați în prezent? La urma urmei, tot cei care au fost până acum responsabili cu implementarea prevederilor O.U.G. 31/2002 vor fi responsabili și de acum înainte cu implementarea prevederilor noii legi.

Noua/veche lege este numai începutul unui lung proces de educare a celor care refuză să accepte faptul că nivelul de dezvoltare a unei societăți se măsoară și prin modul în care majoritatea înțelege să se raporteze la minoritățile care trăiesc în sânul ei și să le respecte drepturile. La urma urmei, toți suntem copii lui Dumnezeu și toți căutăm o viață liniștită pe care dorim să o trăim cu demnitate și respect unul față de celălalt.

MARCO M. KATZ,
Centrul de Monitorizare
a Antisemitismului
din România

Evreii bănățeni – trecut și prezent

Centrul de Studii Ebraice al Universității București a organizat o prelegere-dezbateri asupra unui subiect incitant - viața evreilor bănățeni. Pomind de la lucrarea „Memoria salvată. Evreii din Banat ieri și azi“, lucrare colectivă a Universității de Vest din Timișoara, conferențiar Smaranda Vultur, sub îndrumarea și cu participarea căreia s-a realizat volumul, a prezentat modalitatea în care s-a născut cartea, un exemplu de istorie orală, bazat pe amintirile și memoriile individuale. Cercetătorii, care fac parte din grupul „A treia Europă“, și-au propus și au și finalizat, în parte, un proiect foarte ambițios. În condițiile în care, în zona Banatului multietnic, colectivității mari cu tradiții istorice (germani, evrei, slovaci etc.) sunt pe cale de dispariție, ei s-au gândit „să salveze ceea ce se poate salva“ din istoria și trăirile acestor grupuri etnice. Până acum au fost realizate două cercetări, despre germanii și despre evreii din Banat. În argumentarea alegerii tematicii, Smaranda Vultur a subliniat caracterul particular al acestui demers, Banatul reprezentând o zonă specială, unde un mare număr de etnii au coabitat sub diverse imperii. Acest tip de coabitare - a arătat vorbitoarea - a dat naștere unei altele de înțelegeri și a problemei asimilării, și a situației diferite a comunității evreiești față de alte zone ale țării. Amintind în context o altă realizare de istorie orală legată de evrei, Arhiva „Șoah“ a Fundației Steven Spielberg, Smaranda Vultur a opinat că acest proiect, pe lângă valoarea sa deosebită de a salva memoria Holocaustului, are o carență: „se ocupă de moarte și ratează viața“, pe când proiectul grupului „A treia Europă“, legat de evreii bănățeni, țintește viața.

„Memoria salvată. Evreii din Banat ieri și azi“, cuprinde un ciclu de interviuri cu reprezentanți ai generației vârstnice și de mijloc, autorii considerând că aceste amintiri trebuie salvate mai întâi. Au fost aleși subiecți din Timișoara, Lugoj și Reșița, aceștia făcând parte din cele mai diverse categorii sociale - intelectuali, foști comercianți, meseriași sau simpli muncitori, ortodocși și neologi, mai religioși sau mai puțin religioși, de diferite orientări politice, din familii pur evreiești sau din familii mixte, cu descrierea interacțiunii în cadrul familiei, cu prietenii, cu mediul în care se trăia și se muncea. În final, s-a reușit redarea un tablou realist a ceea ce înseamnă viața în condițiile unei regiuni specifice cum este Banatul. Multe dintre aceste tipuri de relații și interacțiuni sau condiții de trai s-au regăsit și la alte etnii cercetate de grup. În abordarea acestui subiect - a arătat Smaranda Vultur, care, în

prelegerea sa, s-a ocupat mai ales de metodologia folosită în această cercetare - s-a lucrat nu cu focalizarea asupra unor evenimente, ci evenimentele au fost vizualizate în contextul vieții fiecărui interviuat, accentul fiind pus pe individualizarea făcută de cel chestionat. Vorbitorii a menționat că inițiativa grupului a fost foarte bine primită de comunitățile evreiești din zonă, care s-au mobilizat pentru a participa

în număr mare la proiect. Principalul aspect pe care grupul și-a propus să-l analizeze a fost modul cum au reușit evreii din Banat să-și creeze o identitate față de celelalte etnii. Interesantă a fost constatarea că, în pofida deosebirilor de situații, de trăire pe mai multe planuri identitare, la toți intervievații a existat conștiința apartenenței la aceeași familie, conștiința specificității. În acest context, Smaranda Vultur a constatat varietatea

O fascinantă prelegere la Centrul de Studii Ebraice al Universității București

tipurilor de răspuns dat la întrebarea: „Ce este un evreu?“, ca și la întrebarea: „Ce a menținut comunitatea evreiască?“. O altă particularitate a evreilor bănățeni, a remarcat vorbitoarea, este deschiderea către ceilalți, către populația majoritară și celelalte etnii, toți intervievații vorbind despre buna trăire în contact cu aceștia, având cele mai frumoase amintiri

despre prieteni, vecini sau colegi neevrei. Deși, în timpul războiului, în Banat nu s-au efectuat deportări masive, o parte dintre intervievați fie au făcut parte dintre cei duși în Transnistria, fie, provenind din Ardealul de Nord, au fost deportați, ei sau familiile lor, în lagărele de exterminare de la Auschwitz-Birkenau. Impresionantă în relatarea acestor evenimente, a constatat vorbitoarea, a fost nudită discursului care a conferit o notă dramatică evocării celor în cauză.

Concluzia Smarandei Vultur este că, în pofida vicisitudinilor prin care a trecut populația evreiască, a perspectivei dispariției comunității, mesajul intervievaților a fost pozitiv și optimist, ceea ce - a subliniat ea - este și un semn încurajator de a continua acest tip de cercetare.

EVA GALAMBOS

Artiști ai Operei între noi

În ziua de 14 mai a.c., la Centrul Cultural Comunitar din București, a avut loc un recital susținut voluntar de artiști ai Teatrului Național de Operă „Ion Dacian“. La organizarea acestei manifestări, pe lângă conducerea teatrului și a C.E.B., a contribuit și Asociația „Amicii Operei“. În timpul recitalului, am avut prilejul să admirăm minunatele interpretări realizate de Mioara Manea Arvunescu, Eugenia Ilinca, Anton Zidaru, Ștefan Popov și Matei Nicolescu, acompaniați la pian de Crinela Barbu. Ne-au delectat cu arii și duete din „Contesa Maritza“, „Lisistrata“, „Prințesa circului“, „My Fair Lady“, „Văduva veselă“, precum și cu șansonete celebre, ce au produs multă satisfacție și bucurie prin frumusețea și căldura interpretărilor. Îi așteptăm oricând în mijlocul nostru. (ZIGMUND TAUBERG)

O povestire de GHEORGHE SCHWARTZ - citită de ZIUA EUROPEI:

„VACILE SPERANȚEI“

„Cafeneaua este un loc de întâlnire, de confruntări intelectuale și de conversație. Dacă ar fi să desenăm o hartă a cafenelelor, am obține un contur comun al ideii europene“. Aceste rânduri, aparținând lui George Steiner, au fost punctul de pornire al unui interesant proiect cultural inaugurat de Zia Europei (9 mai a.c.) de Institutul Regiunilor din Europa. Institutul, cu sediul la Salzburg, are drept obiective: atenție sporită acordată regiunilor și comunităților în procesul european de extindere; mai buna cunoaștere a acestora; valorificarea beneficiilor și a potențialului economic și inter-regional. De Zia Europei, marcată de cele 25 de state membre ale U.E., precum și de România și Bulgaria, președinția austriacă a Consiliului U.E., în colaborare cu P.E.N. Club International, au invitat 27 de scriitori importanți din țările respective să citească o povestire pe tema „Europa fascinează“ în „Café d'Europe“ a fiecăreia dintre cele 27 de capitale europene.

La București, evenimentul - găzduit de Grand Café Galleron - a avut ca preambul o conferință de presă la care au participat ministrul Afacerilor Externe, Mihai Răzvan Ungureanu, ministrul Integrării Europene, Anca Boagiu, ministrul Justiției, Monica Macovei, secretarul de stat în M.A.E., Theodor Baconsky, E.S. Christian Zeileissen, ambasadorul Austriei în România, scriitorul Gheorghe Schwartz, care a citit un fragment din povestirea „Europa sau despre diferitele descifrări de pe pielea din fibră de sticlă a vacilor speranței“. Textul integral în lectura autorului, membru în Consiliul de Conducere al Uniunii Scriitorilor și al Filialei P.E.N. din România, a fost ascultat de cei prezenți în după-amiaza aceleiași zile. Autor a peste douăzeci de volume de proză, laureat al unor prestigioase premii și distincții literare, Gheorghe Schwartz, unul dintre intelectualii evreo-români cu care ne mândrim, a fost sărbătorit de curând de comunitatea noastră, când a devenit sexagenar. Din partea F.C.E.R., a participat consilierul cultural dr. ing. José Blum. (I.D.)